

Research Paper

Renewing the Professional Identity of Physical Education Teachers: Presenting a Grounded-Data Theory

Hossein Ansari¹, Seyed Ehsan Amirhosseini^{2*}, Hamid Ghasemi³

1. PhD student, Sports Management Department, Yasouj branch, Islamic Azad University, Yasouj, Iran

2. Associate Professor, Sports Management Department, Yasouj Branch, Islamic Azad University, Yasouj, Iran

3. Department of Sports Management, Payam Noor University, Tehran, Iran

Received: 2022/10/31

Accepted: 2024/02/29

PP:64-79

Use your device to scan and read the article online



DOI:

10.30495/JEDU.2024.31166.6250

Keywords:

education, physical education teachers, professional identity.

Abstract

Introduction: Development of the professional identity of physical education teachers will contribute greatly to the success of the educational activities of this course. Therefore, the current study aims to renew the professional identity of physical education teachers, while presenting a grounded-data theory.

research methodology: This study is practical in terms of the purpose and data was collected qualitatively using a grounded-data method. The participants included of 19 experts and elites in physical education and education, who were selected using the theoretical sampling method and data was collected using a semi-structured interview until the theoretical saturation was reached and then coded at the same time. For data reliability and validity, various data consensus methods, member control and Strauss and Corbin (2011) acceptability index were used. After open, central and selective coding, the paradigm model and schematic of the current study were drawn.

Findings: The findings showed that the professional identity development model of physical education teachers includes 26 main categories and 77 subcategories in the form of contextual conditions, intervening factors, causal factors, strategies and consequences. Furthermore, based on the findings, some strategies for developing the technical and specialized productivity of physical education teachers, strengthening motivational processes and measures, establishing a talent management system for physical education teachers, optimizing the physical structure, developing interactions and communications with sports organizations, research and development in basic sports, governance of knowledge management education in physical education were achieved.

Conclusion: It can be concluded that if the background conditions are properly exploited and causal factors and strategies are achieved, the professional identity of physical education teachers will be formed and as a result, the quality of physical education teaching will be developed.

Citation: Ansari Hossein, Amirhosseini Seyed Ehsan, Ghasemi Hamid.(2024). Renewing the Professional Identity of Physical Education Teachers: Presenting a Grounded-Data Theory.Journal of New Approaches in Educational Administration; 15(3):64-79

Corresponding author: Seyed Ehsan Amirhosseini

Address: Associate Professor, Sports Management Department, Yasouj Branch, Islamic Azad University, Yasouj, Iran

Tell:

Email: amirhosseini474@gmail.com

Extended Abstract

Introduction:

It is safe to say that the success or failure of educational programs and activities of any system and country depends on its teachers, and transformation cannot be achieved without changes in the education force. (Mahmoudi Burang and Nabai, 2019, 77). On the other hand, professional identity has been given much attention in advanced societies. It seems that creating a strong, self-directed, positive and coherent identity can lead to career success, social adjustment and mental health (Schwartz et al., 2011, Joy and Ha, 2018, 27). Today, sports and physical training have attracted countless audiences and fans all over the world and in all age groups. In schools, two hours a week are dedicated to physical education. The quality of physical education lessons in schools is highly in need of specialized human resources (physical education teachers) with an evolved professional identity. Paying attention to the evolution and development of the professional identity of physical education teachers will lead to their self-confidence, adaptability to the society and job satisfaction, which will improve performance in performing assigned job duties. On the other hand, studying the professional identity of physical education teachers as one of the forms of individual differentiation can strengthen physical education teachers in relation to their self-image, self-confidence, career motivation, understanding of their duties and future prospects. On the other hand, the lack of attention to the professional identity of teachers in the future has led to a decrease in the quality level in the physical education course, and the achievement of the common and professional identity of teachers and the goals foreseen in the document of the fundamental transformation of education in the field of physical education is a challenge. to face.

Context:

Professional development is a fundamental issue that covers the entire professional development and career development of teachers

Goal:

The purpose of the current research is to develop the professional identity of physical education teachers.

Method:

The methodology of the present research is qualitative which has been discussed using the foundational data theory method in physical education in relation to the evolution of the professional identity of physical education teachers. The research sample was selected in a targeted manner, based on theoretical mastery, expertise, experience and desire, using the snowball technique. The number of samples was not determined before the implementation of the research. After analyzing

the data obtained from each sample, it was determined which sample will provide the appropriate data to the researcher based on the theory under construction in the next step. In this method, the necessary information has been collected through conducting interviews as well as reviewing related documents and reports. Semi-structured interview method was used in the interviews. Simultaneously with the data collection, the qualitative data including the text of the interviews and reports were analyzed using the three stages of open coding, central and selective coding. It is worth mentioning that theoretical saturation was achieved after interviewing 19 people. During the study, the criteria proposed by Lincoln and Guba (1999) were used to ensure the accuracy and robustness of the data.

Findings:

Based on the findings, 26 main categories and 77 subcategories were obtained in the form of background conditions, intervening factors, causal factors, strategies and consequences. In the context, it showed that the categories of personal philosophy based on values and attitudes, support for human resource development programs in physical education and education, the transformation document and career development path of physical education teachers, the richness of the environment to create opportunities for the growth of physical education teachers and policies in causal conditions as well , professional, physical and mental knowledge, specialized orientation, technical and sports characteristics of a person, professional commitment, social interactions, professional performance and governing regulations and rules and factors of the plans and programs of the Ministry of Education in the development of physical education, the living conditions of physical education teachers and The prevailing atmosphere and culture as an interventionist on strategies for developing the technical and specialized productivity of sports teachers, strengthening motivational processes and measures, establishing a talent management system for physical education teachers, optimizing the physical structure, developing interactions and communications with sports organizations, research and development in basic sports and The governance of knowledge management in physical education is effective in education and the consequences of the formation of the personal identity of physical education teachers, the quality of teaching physical education lessons and the promotion of the status of physical education teachers in society.

Results:

In case of proper exploitation of the background conditions and achievement of causal factors and

strategies, achievement of consolidation of duty-oriented and self-efficacy of teachers, response to society's needs and formation of professional

identity of physical education teachers and finally, the quality of physical education course teaching will be developed.



مقاله پژوهشی

نوسازی هویت حرفه‌ای دبیران تربیت بدنی: ارائه یک نظریه داده بنیاد

حسین انصاری^۱، سید احسان امیرحسینی^{۲*}، حمید قاسمی^۳

۱. دانشجوی دکتری، گروه مدیریت ورزشی، واحد یاسوج، دانشگاه آزاد اسلامی، یاسوج، ایران

۲. دانشیار، گروه مدیریت ورزشی، واحد یاسوج، دانشگاه آزاد اسلامی، یاسوج، ایران

۳. دانشیار گروه مدیریت ورزشی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران

چکیده

مقدمه و هدف: تکامل هویت حرفه‌ای دبیران تربیت بدنی به توفیق فعالیت‌های آموزشی این درس کمک شایانی خواهد کرد. بنابراین هدف این پژوهش، نوسازی هویت حرفه‌ای دبیران تربیت بدنی: ارائه یک نظریه داده بنیاد بود.

روش شناسی پژوهش: این پژوهش به لحاظ هدف کاربردی است و داده‌ها به صورت کیفی، با روش داده بنیاد گردآوری شد. مشارکت کنندگان ۱۹ نفر از خبرگان و صاحب نظران تربیت بدنی آموزش و پرورش بودند که با روش نمونه گیری نظری انتخاب و گردآوری داده‌ها، با بهره گیری از مصاحبه نیمه ساختار یافته تا رسیدن به اشباع نظری انجام و همزمان کدگذاری شد. به منظور اعتبار پذیری و روایی داده‌ها از روش‌های مختلف اجماع داده‌ها، کنترل اعضا و شاخص مقبولیت استراوس و کوربین (۲۰۱۱) استفاده شد. پس از کد گذاری باز، محوری و گزینشی، مدل پارادایمی و شمایک تحقیق ترسیم گردید.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد که مدل تکامل هویت حرفه‌ای دبیران تربیت بدنی، دارای ۲۶ مقوله اصلی و ۷۷ مقوله فرعی در قالب شرایط زمینه‌ای، عوامل مداخله‌گر، عوامل علی، راهبردها و پیامدها است. همچنین بر اساس یافته‌ها راهبردهای توسعه بهره‌وری فنی و تخصصی دبیران تربیت بدنی، تقویت فرایندها و اقدامات انگیزشی، استقرار نظام مدیریت استعداد دبیران تربیت بدنی، بهینه‌سازی ساختار فیزیکی، توسعه تعاملات و ارتباطات با سازمان‌های ورزشی، تحقیق و توسعه در ورزش پایه، حاکمیت مدیریت دانش در تربیت بدنی آموزش و پرورش حاصل گردید.

بحث و نتیجه‌گیری: می‌توان گفت که در صورت بهره برداری مناسب از شرایط زمینه‌ای و دستیابی به عوامل علی و راهبردها، شکل‌گیری هویت حرفه‌ای دبیران تربیت بدنی و در نهایت، کیفیت بخشی تدریس درس تربیت بدنی توسعه خواهد یافت.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۸/۰۹

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۲/۱۰

شماره صفحات: ۶۴-۷۹

از دستگاه خود برای اسکن و خواندن
مقاله به صورت آنلاین استفاده کنید



DOI:

10.30495/JEDU.2024.31166.6250

واژه‌های کلیدی:

آموزش و پرورش، دبیران تربیت بدنی، هویت حرفه‌ای

استناد: انصاری حسین، امیرحسینی سید احسان، قاسمی حمید (۱۴۰۳). نوسازی هویت حرفه‌ای دبیران تربیت بدنی: ارائه یک نظریه داده بنیاد دوماهنامه علمی-پژوهشی رهیافتی نو در مدیریت آموزشی. ۱۵ (۳): ۶۴-۷۹

* نویسنده مسئول: سید احسان امیرحسینی

نشانی: دانشیار، گروه مدیریت ورزشی، واحد یاسوج، دانشگاه آزاد اسلامی، یاسوج، ایران

تلفن:

پست الکترونیکی: amirhosseini474@gmail.com

مقدمه

تربیت بدنی و ورزش، بخش مهمی از برنامه آموزشی مدرسه و فرایند تربیت و پرورش کودکان، نوجوان و جوانان را تشکیل می‌دهد. فعالیت‌های ورزشی در مدارس از حرکات ساده تا بازی و ورزش قهرمانی را شامل میشوند. معلمان و مربیان ورزش، مربیان حرکت و بازی هستند و می‌کوشند تا سلامت کلی فرد (جسمانی و روانی) و مهارت‌های حرکتی-ورزشی را در فراگیران توسعه دهند (Aghazade & Sene, 2013). در واقع مقوله ورزش و تربیت بدنی در مدارس از ارکان رشد و سلامت دانش آموزان و مکملی برای آموزش کارآمد و داشتن دانش آموزشی نخبه و سالم است. درس تربیت بدنی از نظر ضوابط آموزشی تقریباً مشابه سایر دروس دیگر است، اما در عمل از نظر ارزش و اهمیت مساوی با سایر دروس نیست. شاید پایین بودن ارزش این رشته به ماهیت عملی بودن آن مربوط باشد، زیرا در برنامه‌های آموزشی، فعالیت‌های ذهنی برتر از فعالیت‌های جسمانی است (Razavi et al, 2014). کما اینکه در سند تحول بنیادین تعلیم و تربیت کشور نیز، یکی از ساحت‌های ششگانه تعلیم و تربیت، ساحت زیستی-بدنی است که بر اساس اهداف معنوی و تربیتی پیش بینی شده است. در این میان، معلمان مهمترین عوامل اثرگذار در تعلیم و تربیت محسوب می‌شوند و سرمایه گذاری بیشتر روی نیروی انسانی آموزش و پرورش (معلمان) به معنای افزایش دانش و قدرتمند کردن زیربنای جامعه است. معلم تربیت بدنی نیز به مثابه جزئی از این نیروهای انسانی، وظایف خطیری همچون ایجاد آمادگی بدنی، ایجاد صفات اخلاقی و اجتماعی پسندیده، پر کردن اوقات فراغت و آموزش شیوه درست زندگی به دانش آموزان را به عهده دارد (Nazari et al, 2020). در درس تربیت بدنی، آموزش همگانی برای تمام دانش آموزان مطرح است و هدف از آن تقویت و پرورش استعدادهای جسمانی و روانی دانش آموزان است تا حدی که یک زندگی سالم و موفق در محیط‌های طبیعی و اجتماعی را داشته باشند (Ghahreman et al, 2020). تربیت بدنی تنها درسی است که از طریق حرکت به اهداف آموزشی پرورشی خود دست می‌یابد. بنابراین ضرورت دارد که برنامه تربیت بدنی در مدارس به عنوان قسمت مهم حیاتی از برنامه درسی قرار گیرد (Shabani Fakhbi, 2017). بنابراین توجه به درس تربیت بدنی در مدارس، به دلیل اثرات مثبت این درس در جنبه های گوناگون زندگی دانش آموزان ضرورت دارد (Azmoon, 2018). از طرفی نیز کیفیت بخشی به آموزش محتوای دروس و از جمله درس تربیت بدنی و ورزش در مدارس، از اهمیت بالایی برخوردار است و در زمینه، دبیران تربیت بدنی، مهم‌ترین نقش را ایفا می‌کنند.

به جرأت می‌توان گفت که توفیق یا شکست برنامه‌ها و فعالیت‌های آموزشی و پرورشی هر نظام و هر کشوری به معلمان آن بستگی دارد و تحول، بدون تغییر در نیروی آموزش و پرورش محقق نمی‌شود. از ابتدای انقلاب اسلامی تاکنون تغییرات فراوانی در آموزش و پرورش ایران رخ داده است؛ اما آنچه امروز در دستور کار تحول در نظام تعلیم و تربیت بوده، سند تحول بنیادین در آموزش و پرورش است که با تغییرات قبلی تفاوت زیادی دارد. مرحله تدوین و تصویب سند تحول بنیادین، انجام و پیش بینی شده است تا سال ۱۴۰۴ ه. ش تمام احکام سند که ۱۳۱ راهکار دارد عملیاتی شود و یکی از راهکارها، «پرورش و توسعه شایستگی‌های پایه جهت تعمیق هویت مشترک و حرفه‌ای معلمان در ابعاد فردی، انسانی، اسلامی، ایرانی هم‌تراز اصول اعتقادی» است که نشانگر اهمیت کار و شکل‌گیری هویت حرفه‌ای معلمان و تأثیر عمیق آن در عزت و ذلت و پیشرفت و انحطاط نظام تعلیم و تربیت است (Hejazi, 2018). با این حال وضعیت ورزش آموزشی کشور در مقایسه با کشورهای پیشرفته جهان چندان مطلوب نیست و اهمیت توسعه ورزش در مدارس و تأثیر شگرف آن بر توسعه ورزش همگانی و ورزش قهرمانی هنوز مغفول واقع شده است (Ghanbari et al, 2019). این در حالی است که اصلی‌ترین کارگزاران برنامه درسی و نظام آموزشی، معلمان هستند. در صورتی که این معلمان هویت حرفه‌ای منسجم و شکل گرفته داشته باشند، منجر به موفقیت نظام خواهد شد (Mahmoudi Borang & Nabai, 2019). هویت حرفه‌ای به عنوان درک از خود حرفه‌ای مبتنی بر خودپنداره حرفه‌ای از نگرش‌ها، عقاید، احساسات، ارزش‌ها، انگیزه‌ها و تجارب تعریف شده است (Adib, et al, 2017).

امروزه هویت حرفه‌ای در جوامع پیشرفته، بسیار مورد توجه قرار گرفته است. به نظر می‌رسد ایجاد هویتی قوی، خود خواسته، مثبت و منسجم می‌تواند به موفقیت شغلی، سازگاری اجتماعی و سلامت روانی منجر شود (Schwartz et al, 2011, Jue & Ha, 2018). در واقع، هویت حرفه‌ای ابزاری راهبردی برای رسیدن به هدف‌ها و چشم اندازهاست (Houle & Kluck, 2015). هویت حرفه‌ای، شکلی از هویت اجتماعی است که با روابط گروهی در محیط‌های کاری در ارتباط است و به این معناست که افراد چطور خود را با گروه‌های حرفه‌ای دیگر مقایسه و خودشان را از آن‌ها متمایز می‌کنند. این هویت، شامل کسب بینش در ارتباط با کارکرد شغلی، ایجاد ایده آل‌ها و ارزش‌های حرفه‌ای است که می‌تواند به عنوان نگرش، ارزش، دانش، اعتقادات و مهارت‌هایی تعریف شود که بین گروه‌های حرفه‌ای مشترک است (Adib et al, 2017). از طرفی، توسعه حرفه‌ای معلم، عنصر اصلی در بهبود آموزش شناخته می‌شود (Harris & Sass, 2011) و در این میان هویت حرفه‌ای، موضوعی اساسی است که کلیت توسعه حرفه‌ای و پیشرفت شغلی معلمان را در بر میگیرد (Zhang et al, 2016). داشتن هویت حرفه‌ای مثبت، علاوه بر این که عامل مهمی در افزایش اعتماد به نفس است، احساس تعلق پذیری به حرفه و برقراری ارتباط بین فردی را در افراد موجب می‌شود و مهم‌ترین عامل در ایجاد رضایت در کار می‌شود (Valizadeh & Ghorbani, 2015, Caza & Creary, 2016). هویت

حرفه‌ای شیوه‌ای برای فهم یادگیری و فرایندهای رشد را بیان می‌کند. برخی پژوهشگران، تکامل هویت را منبعی برای معلمان جهت تبیین، انطباق و تعریف روابط خود با دیگران می‌دانند و همچنین بر این باورند که هویت فرد را قادر می‌سازد تا به فهم عمیق‌تری از حرفه خود دست یابد (Rus et al, 2013, Rodrigues & Mogarro, 2019). می‌توان گفت که درک معلمان از هویت حرفه‌ای خود، بر اثربخشی و پیشرفت حرفه‌ای آن‌ها و همچنین توانایی و تمایل آن‌ها برای مقابله با تغییرات آموزشی و اجرای نوآوری در تمرین تدریس خود تأثیر می‌گذارد (Durmaz, 2015). به طور کلی هویت حرفه‌ای در برگیرنده ارزش‌ها و عقاید یک معلم بوده که راهنمای تفکر، عمل و تعامل با دانش آموزان است (Adib et al, 2017). در این میان باید اذعان کرد که درس تربیت بدنی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. چرا که علاوه بر توسعه سواد حرکتی، ارتقاء سلامت جسمی و ورزشی بدن که مربوط به جسم می‌شود، موجب تقویت اعتماد به نفس، مشارکت پذیری، تعهد، کار گروهی و غیره در کودکان و نوجوانان می‌شود.

با این حال در ایران علیرغم وجود معاونت تربیت بدنی در وزارت آموزش و پرورش، وضعیت ورزش آموزشی کشور در مقایسه با کشورهای پیشرفته جهان چندان مطلوب نیست و اهمیت توسعه ورزش در مدارس و تأثیر شگرف آن بر توسعه ورزش همگانی و ورزش قهرمانی هنوز مغفول واقع شده است (Ghanbari et al, 2019). با توجه به تأثیرات تکامل هویت حرفه‌ای در توسعه حرفه‌ای و شغلی دبیران می‌توان گفت که تکامل هویت حرفه‌ای معلمان تربیت بدنی به عنوان یکی از راهبردها در کیفیت بخشی ورزش و تربیت بدنی مدارس اثرگذار باشد. امروزه ورزش و تربیت بدنی مخاطبان و طرفداران بی‌شماری را در سراسر جهان و در همه رده‌های سنی به خود جلب کرده است. در مدارس نیز دو ساعت در هفته به آموزش درس تربیت بدنی اختصاص داده شده است. کیفیت بخشی آموزش درس تربیت بدنی مدارس به شدت، نیازمند منابع انسانی متخصص (دبیران تربیت بدنی)، با هویت حرفه‌ای تکامل یافته است. توجه به تکامل و تکوین هویت حرفه‌ای دبیران تربیت بدنی، موجب اعتماد به نفس آن‌ها، سازگاری با جامعه و رضایت شغلی خواهد شد که در بهبود عملکرد در انجام وظایف محوله شغلی خواهد شد. از طرفی، مطالعه هویت حرفه‌ای دبیران تربیت بدنی به عنوان یکی از شکل‌های تمایز بخشی فردی می‌تواند موجب تقویت معلمان تربیت بدنی در ارتباط با تصور از خود، اعتماد به نفس، انگیزش شغلی، درک از وظیفه و چشم انداز آینده را فراهم آورد. از سوی دیگر، کم توجهی به هویت حرفه‌ای معلمان در آینده، موجب کاهش سطح کیفی آموزش درس تربیت بدنی شده و دستیابی به هویت مشترک و حرفه‌ای معلمان و اهداف پیش بینی شده در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش را در حوزه تربیت بدنی، با چالش مواجه نماید. با این حال، پژوهش‌های اندکی در زمینه هویت حرفه‌ای معلمان صورت گرفته است و تاکنون پژوهشی در ارتباط با تکامل و تکوین هویت حرفه‌ای دبیران تربیت بدنی انجام نشده است. از این رو، بیم آن می‌رفت که در صورت ضعف و کاستی در هویت حرفه‌ای دبیران، بر کیفیت تدریس و آموزش درس ورزش مدارس تأثیر منفی به جا گذاشته و وضعیت ورزش تربیتی و آموزشی مدارس کشور، همچون گذشته در وضعیتی نامطلوب باقی بماند و توسعه ورزش دانش آموزی، توسعه سواد حرکتی کودکان و نوجوانان، استعدادیابی و نهادینه کردن فرهنگ ورزش همگانی در جامعه، با چالش‌های جدی مواجه گردد. بنابراین با توجه به نقش اثرگذار تکامل هویت حرفه‌ای دبیران تربیت بدنی در بهبود وضعیت فعلی و کیفیت بخشی به آموزش ورزش مدارس، تحقیق حاضر، به دنبال شناسایی عوامل بسترساز، موجبات علی و راهبردهای مؤثر بر تکامل هویت حرفه‌ای دبیران تربیت بدنی و در نهایت، ارائه الگوی تکامل هویت حرفه‌ای دبیران تربیت بدنی بود.

پیشینه پژوهش

در زمینه هویت حرفه‌ای، پژوهش‌های محدودی انجام شده است که به اختصار به برخی از آن‌ها اشاره می‌شود. به عنوان مثال (Xu & Luo, 2022) در تحلیل جامع هویت حرفه‌ای معلمان تربیت بدنی چین اشاره کردند که توسعه تخصص و مهارت‌ها، رفع دغدغه‌های مادی و مالی و سیاست‌گذاری مناسب دولت‌ها منجر به ارتقاء هویت حرفه‌ای معلم می‌شود. همچنین آن‌ها دریافتند که موقعیت و جایگاه اجتماعی پایین معلمان و آموزش ناکافی حرفه‌ای از دغدغه‌های اصلی برای توسعه هویت حرفه‌ای معلمان تربیت بدنی چین بود. (Gong, 2021) در بررسی ارتقاء هویت حرفه‌ای معلمان تربیت بدنی دریافتند که تعامل اساتید دانشگاه با معلمان در زمان تحصیل، افزایش پژوهش در ارتباط با هویت حرفه‌ای، نقش‌ها و مسئولیت‌های معلمان از مهم‌ترین عوامل مؤثر بر ارتقاء هویت حرفه‌ای معلمان بود. (Rodrigues & Mogarro, 2019) در مطالعه‌ای بیان کردند که برای هویت حرفه‌ای معلمان، دو رویکرد نظری و روانشناختی مطرح است که در رویکرد نظری، هویت حرفه‌ای، چارچوبی است که فرد با استفاده از آن با تنش‌ها و تناقض‌ها مقابله می‌کند. (Litchfield et al, 2018, ۱۶) در پژوهشی مشخص کردند که عوامل اجتماعی-فرهنگی و سیاست‌ها و ارزش‌های موجود در محیط سازمان نقشی مهم در بهبود هویت حرفه‌ای دارد. (Joynes & Viktoria, 2017) در پژوهشی بیان کرده است که هویت حرفه‌ای معلمان چارچوبی را برای آن‌ها در خصوص چگونه بودن، چگونه عمل کردن، چگونه درک کردن از کار و نقش خود در مدرسه و جامعه فراهم می‌آورد و در واقع، چنین ادراک‌هایی بر تمایل به سازگاری با تغییرات آموزشی و اعمال نوآوری در تدریس اثرگذار است. (Hong, 2010) در مطالعه نقش تصورات مختلف دانشجو-معلمان و نومعلمان، به شش عامل ارزش، کارآمدی، تعهد، عواطف، دانش و باورها و شیوه‌های عمل به عنوان زیرشاخه‌های هویت حرفه‌ای اشاره کرد. (Ahmadi, 2020)

در تحلیلی بر تکوین هویت حرفه‌ای در بین دانشجو-معلمان دریافتند که دانشگاه تقریباً به شیوه‌ای تعدیل کننده عمل کرده است و دانشجویانی که با انتظارات بالایی وارد دانشگاه شده‌اند در مواجهه با واقعیت انتظاراتشان تعدیل شده و دانشجویانی نیز که تصورات منفی داشته‌اند با گذشت زمان به اهمیت معلمی پی برده و با شرایط دانشگاه سازگاری بیشتری یافته‌اند. (Gholampour & Ayati, 2020) در تحقیقی نشان دادند که عوامل مؤثر بر تکوین هویت حرفه‌ای معلم در چهار بُعد؛ فردی و خانوادگی (مشمتم بر مؤلفه‌های تحصیلی، شخصیتی، وقایع زندگی، فضای خانواده، باورها و تعاملات)، عوامل مرتبط با دوران تحصیل (مشمتم بر مؤلفه‌های تعاملات، بُعد رفتاری، زمینه‌ای، برنامه درسی رسمی و برنامه درسی پنهان)، عوامل مرتبط با دوران اشتغال به کار (مؤلفه‌های رفتاری، مدیریتی، زمینه‌ای، نظارتی و آموزشی) و بُعد اجتماعی-سیاسی (مشمتم بر مؤلفه‌های اجتماعی و سیاسی) سازمان یافت. (Mahmoudi Borang & Nabai, 2019) در پژوهشی دریافتند که عوامل زمینه‌ای، عوامل شخصی، عوامل فرهنگی-اجتماعی، عوامل حرفه‌ای و عوامل سیاسی-اقتصادی، مهم‌ترین عوامل مؤثر بر هویت حرفه‌ای معلم هستند و در این مبان نقش عوامل شخصی از سایر عوامل پررنگ‌تر بوده و سهم بیشتری در تکوین هویت حرفه‌ای دارد. (Foroutan et al, 2019) نشان دادند که از نظر اعضای هیأت علمی، عوامل حرفه‌ای، شخصی، فرهنگی اجتماعی، زمینه‌ای و سیاسی اقتصادی به ترتیب بیشترین تا کم‌ترین میزان تأثیر را بر رشد هویت حرفه‌ای اعضای هیأت علمی دانشگاه دارد. (Hejazi, 2018) در تبیین ابعاد و مؤلفه‌های هویت حرفه‌ای معلمان ابتدایی به ۶ مضمون فراگیر شخصی، حرفه‌ای، فرهنگی و اجتماعی، هنری، زمینه‌ای و سیاسی اقتصادی دست یافتند.

روش‌شناسی پژوهش

روش‌شناسی تحقیق حاضر کیفی است که با استفاده از روش نظریه داده بنیاد در تربیت بدنی آموزش و پرورش در رابطه با تکامل هویت حرفه‌ای دبیران تربیت بدنی پرداخته شده است. به دلیل این که تحقیقی در ارتباط با هویت حرفه‌ای دبیران تربیت بدنی یافت نشد، روش نظریه داده بنیاد برای این تحقیق انتخاب شد. مشارکت کنندگان تحقیق شامل اساتید دانشگاهی آشنا به موضوع تحقیق و خبرگان تربیت بدنی آموزش و پرورش بود. نمونه تحقیق به صورت هدفمند، براساس تسلط نظری، تخصص، تجربه و تمایل، با بهره‌گیری از تکنیک گلوله برفی انتخاب شد. به این صورت که با توجه به مفروضات اساسی و زیربنایی رویکرد کیفی در پژوهش حاضر، تعداد نمونه، پیش از اجرای پژوهش تعیین نشد. پس از تحلیل داده‌های حاصل از هر نمونه، در خصوص اینکه کدام نمونه در گام بعدی، داده مناسبی را در اختیار محقق قرار می‌دهد بر اساس تئوری در حال ساخت مشخص شد. در این روش اطلاعات لازم از طریق انجام مصاحبه و همچنین بررسی اسناد و گزارشات مرتبط جمع‌آوری شده است. در انجام مصاحبه‌ها، از روش مصاحبه نیمه ساختار یافته استفاده شد. هم‌زمان با گردآوری داده‌ها، داده‌های کیفی شامل متن مصاحبه‌ها و گزارش‌ها با استفاده از مراحل سه گانه کدگذاری باز، کدگذاری محوری و گزینشی مورد تحلیل قرار گرفت. به نحوی که بعد از تحلیل (کدگذاری) داده‌های حاصل از هر مصاحبه یا گزارش، با مشخص شدن نقاط مبهم یا ضعف نظریه و مقوله‌ها، نمونه بعدی برای اصلاح و غنی‌تر کردن نظریه انتخاب شد و نمونه گیری آن قدر ادامه یافت تا در مقوله‌ها اشباع نظری حاصل شد. تحلیل داده‌ها بر اساس روش پیشنهادی (Strauss & Corbin, 2011) بعد از اولین مصاحبه انجام شد و به تولید مفاهیم و ایجاد سؤال‌هایی جدید و در نتیجه کسب اطلاعات بیشتر منجر شد این فرآیند به صورت چرخه‌ای و تا نقطه اشباع داده‌ها ادامه یافت. شایان ذکر است اشباع نظری پس از مصاحبه با ۱۹ نفر حاصل شد اما برای اطمینان بیشتر، ۴ مصاحبه دیگر نیز انجام شد. ویژگی‌های مد نظر در انتخاب خبرگان (مصاحبه شوندگان) با اولویت مبنی بر داشتن ویژگی‌های سطح تحصیلات و تحصیلات مرتبط، سابقه کار و سابقه مدیریت تربیت بدنی آموزش و پرورش و تألیفات کتاب و مقاله بود. ویژگی‌ها و سوابق نمونه کیفی در جدول شماره یک درج شده است.

جدول ۱- ویژگی‌ها و سوابق نمونه کیفی

ردیف	محل خدمت فعلی یا سابق	سمت	سطح تحصیلات	سابقه خدمت	سابقه مدیریت	تألیفات
			کارشناسی دکتري	۱۰الی ۲۰سال	کمتر از ۱۰سال	بالاتر از ۱۰سال
P1	تربیت بدنی آ. پ	مدیر	*	*	*	*
P2	دانشگاه	هیأت علمی	*	*	*	*
P3	تربیت بدنی آ. پ	مدیر	*	*	*	*
P4	تربیت بدنی آ. پ	کارشناس	*	*	*	*
P5	دانشگاه	هیأت علمی	*	*	*	*
P6	دانشگاه	هیأت علمی	*	*	*	*
P7	تربیت بدنی آ. پ	مدیر	*	*	*	*
P8	دانشگاه	هیأت علمی	*	*	*	*
P9	تربیت بدنی آ. پ	مدیر	*	*	*	*
P10	دانشگاه	هیأت علمی	*	*	*	*

P11	تربیت بدنی آ. پ	مدیر	*	*	*	*
P12	تربیت بدنی آ. پ	مدیر	*	*	*	*
P13	تربیت بدنی آ. پ	کارشناس	*	*	*	*
P14	تربیت بدنی آ. پ	مدیر	*	*	*	*
P15	تربیت بدنی آ. پ	مدیر	*	*	*	*
P16	تربیت بدنی آ. پ	کارشناس	*	*	*	*
P17	تربیت بدنی آ. پ	مدیر	*	*	*	*
P18	دانشگاه	هیأت علمی	*	*	*	*
P19	فدراسیون و. د. آ	مدیر	*	*	*	*

در طول مطالعه برای اطمینان از صحت و استحکام داده‌ها از معیارهای پیشنهادی لینکلن و گوبا (۱۹۹۹) استفاده شد.

گام اول: کدگذاری باز: در گام اول، با مطالعه سطر به سطر، جمله به جمله و یا پاراگراف به پاراگراف متن مصاحبه‌ها و مستندات، واژه‌ها و عبارات مرتبط با تکامل هویت حرفه‌ای دبیران تربیت بدنی، پیامدها و راهکارهای توسعه استخراج گردید. سپس به هر یک از واژه‌ها و عبارات، کد اولیه‌ای اختصاص داده شد.

گام دوم: کدگذاری محوری: در گام دوم تحلیل داده‌های کیفی، با استفاده از کدگذاری محوری، با بررسی تطبیقی مقوله‌ها و مفاهیم مرتبط، بین مقوله‌ها در سطح ویژگی‌ها و ابعاد پیوند برقرار گردید. بر اساس رهیافت سیستماتیک استراوس و کوربین (۲۰۱۱)، مقوله‌های مستخرج از مرحله کدگذاری باز، در قالب شرایط موجبات علی (علل پدیده اصلی)، راهبردها (استراتژی‌های که در پاسخ به پدیده اصلی اتخاذ می‌شوند) و ویژگی‌های زمینه‌ای (شرایط بسترساز خاص مؤثر بر راهبردها)، شرایط مداخله‌گر (شرایط عام مؤثر بر راهبردها) و پیامدها (نتایج به کار بستن راهبردها) به صورت نظری از طریق مدل پارادایمی به هم مرتبط شدند.

گام سوم: کدگذاری انتخابی: در کدگذاری انتخابی، ساخت پایه‌های داده بنیاد، براساس ارتباط مقولات متعدد با مقوله اصلی و مرکزی حاصل می‌شود (Ilvari & Idrisi, 2021). در آخرین گام تحلیل داده‌های کیفی این تحقیق با استفاده از کدگذاری انتخابی، ارتباط مقوله محوری انتخاب شده با سایر مقوله‌ها و محورها تفسیر شده و مقوله‌ها بهبود یافته و در قالب نظریه‌ای منسجم، یکپارچه شدند.

فرآیند اعتباریابی مدل: در پژوهش‌های کیفی بر مبنای نظریه داده بنیاد درک یک پدیده و توصیف و توضیح مفاهیم یا سازه‌های نظریه مورد توجه است و از آنجا که درک هر محقق با دیگری ممکن است متفاوت باشد. بر همین اساس محققان کیفی به جای واژه اعتبار و پایایی، بیشتر از واژه‌های اعتماد پذیری، اتکا پذیری، انتقال پذیری و تأیید پذیری استفاده می‌کنند (Lincoln, & Guba, 1999). اعتبار یا باورپذیری به واقعی بودن توصیف‌ها و یافته‌های پژوهش اشاره دارد و درجه اعتماد به واقعی بودن یافته‌ها برای شرکت کنندگان پژوهش و زمینه پژوهش انجام شده در آن است. به این معنا که یافته‌ها و نتایج پژوهشگر، همانی باشد که در نظر و ذهن پاسخگو بوده است. برای دستیابی به این معیار میتوان از روش‌های ارزیابی چندجانبه یا مثلث سازی (استفاده از منابع مختلف در جمع آوری داده‌ها و انتخاب نمونه پژوهش جهت مصاحبه و طراحی سؤالات مصاحبه) و ارزیابی توسط شرکت کنندگان در پژوهش (ارائه متن مصاحبه و کدهای استخراج شده برای مشارکت کنندگان در مصاحبه و دریافت نظر آن‌ها) استفاده می‌شود (Khashir, 2009). در پژوهش حاضر نیز برای بررسی اعتبار داده‌ها این ویژگی‌ها مورد بررسی قرار گرفت. در این پژوهش با استفاده از رسیدگی و مشاهده مداوم، در جمع آوری داده‌ها از شیوه مصاحبه و یادداشت در عرصه در مراحل مختلف پژوهش استفاده شد تا محقق در جریان انجام پژوهش نکات مهم و آنچه به ذهن می‌آمد یا حس می‌شد را در حین مصاحبه‌ها و بررسی‌ها یادداشت کرده و در فرایند مصاحبه‌ها، تحلیل، مفهوم سازی و تفسیر از آن استفاده نماید. به دفعات به یادداشت‌های فنی، فایل و متن مصاحبه‌ها و اسناد مرتبط رجوع شد. همچنین پس از مشخص شدن نتایج ساخت مدل، مدل تئوریک در اختیار مشارکت کنندگان قرار گرفت. در طی این دو فرآیند، اصلاحاتی مد نظر قرار گرفت و پس از جمع بندی و نهایی سازی برخی از آن‌ها، جهت افزایش یکپارچگی نظری در مدل اعمال شد. همچنین در مراحل مختلف تحلیل داده‌های پژوهش با استفاده از شیوه کسب اطلاعات از همتایان برای بازنگری داده‌ها، نظرات اصلاحی و تکمیلی یک همکار جهت توسعه نظریه استفاده شد.

یافته‌ها

این مطالعه بر اساس مصاحبه با ۱۹ نفر از مشارکت کنندگان صاحب نظر در تربیت بدنی آموزش و پرورش انجام شده است. یافته‌های تحقیق در بخش ویژگی‌های جمعیت شناختی در جدول شماره ۲ درج شده است.

جدول ۲- ویژگی‌های جمعیت شناختی مشارکت کنندگان (نمونه تحقیق)

جنسیت	مرد	زن	ویژگی‌های جمعیت شناختی		درصد
			فرآوانی		
			۱۱	۵۷/۸۹	
			۷	۴۲/۱۱	

سن	کمتر از ۳۵ سال	۵	۲۶/۳۲
	۳۵ تا ۴۵ سال	۵	۲۶/۳۲
	۴۵ سال و بیشتر	۱۴	۷۳/۶۸
تحصیلات	کارشناسی ارشد	۶	۳۱/۵۸
	دکتری	۱۳	۶۸/۴۲
سابقه مدیریت	۱۰ تا ۲۰ سال	۵	۲۶/۳۲
	بالای ۲۰ سال	۱۴	۷۳/۶۸

برای شروع تحلیل‌ها به کمک روش نظریه داده بنیاد بلافاصله بعد از اولین مصاحبه، کدگذاری توسط پژوهشگر انجام شد. در این پژوهش با ۳۳ تن از خبرگان تربیت بدنی آموزش و پرورش مصاحبه شد که از مصاحبه نوزدهم به بعد، تکرار مصاحبه‌های قبلی بود و مطلب جدیدی به یافته‌ها اضافه نشد و بنابراین پس از مصاحبه بیست و سوم، مصاحبه‌ها قطع شد. پس از شناسایی و استخراج کدهای اولیه، در مرحله بعد، داده‌های اولیه دسته‌بندی و به کدهای ثانویه تبدیل شدند. به این صورت که کدهای اولیه، تبدیل به یک کد مفهومی می‌شوند در واقع از ترکیب کدهای مفهومی، مقولات ایجاد می‌شوند به تفکیک در زمینه‌های شرایط علی، راهبردها، شرایط زمینه‌ای، شرایط مداخله‌گر و پیامدها و در نهایت، مدل تکامل هویت حرفه‌ای دبیران تربیت بدنی ارائه شده است. نتایج در جداول ۳ الی ۷ درج شده است.

جدول ۳- کدگذاری ثانویه داده‌های کیفی عوامل زمینه‌ای مؤثر در تکامل هویت حرفه‌ای دبیران تربیت بدنی

کدگذاری محوری	مقوله‌های اصلی	مقوله‌های فرعی
		پای‌بند به ارزش‌ها و اصول دینی
		درستکاری و مسئولیت‌پذیری
		الگو بودن از نظر اخلاقی
	فلسفه شخصی مبتنی بر ارزش‌ها و نگرش‌ها	باورهای فرد نسبت به تعلیم و تربیت از طریق ورزش
		علاقه و باور به کار دبیری تربیت بدنی و معلمی
		روحیه یادگیری و یاددهی مهارت‌های ورزشی
	حمایت از برنامه‌های توسعه منابع انسانی در تربیت بدنی آموزش و پرورش	وجود تجهیزات و امکانات ورزشی مناسب
		امکان فرصت‌های مطالعاتی داخلی و خارجی برای دبیران تربیت بدنی
عوامل زمینه‌ای مؤثر در تکامل هویت حرفه‌ای دبیران تربیت بدنی	پرورش سند تحول و مسیر پیشرفت شغلی دبیران تربیت بدنی	حمایت از طرح‌های پژوهشی در حوزه تربیت بدنی
		تعیین افق و چشم انداز تکامل در راستای هویت حرفه‌ای دبیران تربیت بدنی
		تدوین و اجرای برنامه راهبردی در راستای تکامل هویت حرفه‌ای دبیران
	غنا محیط جهت ایجاد فرصت‌های رشد دبیران تربیت بدنی	فراهم بودن زمینه تحقق ارتقاء شغلی دبیران تربیت بدنی
		وجود برنامه برای ارتقا شغلی دبیران تربیت بدنی
		تعامل و ارتباط با فدراسیون‌ها و هیأت‌های ورزشی
	سیاست‌گذاری‌ها	خط مشی‌ها و نگاه کلان دولت نسبت به تربیت بدنی
		طرح و برنامه‌های وزارت آموزش و پرورش در توسعه تربیت بدنی
	ساختار حاکم بر معاونت تربیت بدنی و سلامت آموزش و پرورش	باور مدیران ارشد آموزش و پرورش به تکامل هویت حرفه‌ای دبیران تربیت بدنی
		اهداف و استراتژی منابع انسانی در تربیت بدنی آموزش و پرورش
		پیچیدگی‌های سازمانی

جدول ۴- کدگذاری ثانویه داده‌های کیفی (شرایط مداخله‌گر) مؤثر در تکامل هویت حرفه‌ای دبیران تربیت بدنی

کدگذاری محوری	مقوله‌های اصلی	مقوله‌های فرعی
عوامل مداخله‌گر مؤثر در تکامل هویت حرفه‌ای دبیران تربیت بدنی	وضعیت معیشت دبیران تربیت بدنی	سیاست‌های مرتبط با نظام پرداخت حقوق
	بدنی	مزایاهای پرداختی اعم از اضافه تدریس و حق الزحمه مسابقات
		دیدگاه افراد جامعه نسبت به دبیران تربیت بدنی
	جو و فرهنگ حاکم	فرهنگ ملی
		منزلت اجتماعی دبیران تربیت بدنی

جدول ۵- کدگذاری ثانویه داده‌های کیفی عوامل علی مؤثر در تکامل هویت حرفه‌ای دبیران تربیت بدنی

کدگذاری محوری	مقوله‌های اصلی	مقوله‌های فرعی
عوامل علی مؤثر در تکامل هویت حرفه‌ای دبیران تربیت بدنی	دانش حرفه‌ای	برخورداری از علم آموزش و تدریس تربیت بدنی
		داشتن تخصص مرتبط با رشته‌های ورزشی مدارس
		تسلط نظری و علمی در برنامه‌ریزی درسی تربیت بدنی
		ظاهر مرتب و منظم
جهت گیری تخصصی	جسمی و روانی	سلامت جسمی و روانی
		توانایی جسمانی
		داشتن تفکر تیمی و مشارکت در جریان توسعه سواد حرکتی
		تلاش در جهت بسط دانش عمومی و تخصصی ورزشی خود
ویرژگی‌های فنی و ورزشی فرد	تعهد حرفه‌ای	تغییرگرایی
		خلاقیت و نوآوری
		رعایت و اشاعه اخلاق ورزشی
		توانایی فنی و مهارتی چند رشته ورزشی اختصاصی مدارس
تعاملات اجتماعی	عملکرد حرفه‌ای	قابلیت طراحی صحیح تمرین
		قابلیت آموزش مهارت‌های ورزشی
		مسلط بر خود
		اجرای منظم برنامه درسی تربیت بدنی
آیین نامه‌ها و مقررات حاکم	عملکرد حرفه‌ای	روابط دوستانه و صمیمی با همکاران
		استفاده از خرد جمعی
		مثبت نگری و خوشرویی
		پیاده‌سازی روش تدریس برتر

جدول ۶- کدگذاری ثانویه داده‌های کیفی (شرایط راهبردی) تکامل هویت حرفه‌ای دبیران تربیت بدنی

کدگذاری محوری	مقوله‌های اصلی (راهبردها)	مقوله‌های فرعی
شرایط راهبردی تکامل هویت حرفه‌ای دبیران تربیت بدنی	توسعه بهره‌وری فنی و تخصصی دبیران ورزش	توانمندسازی دبیران تربیت بدنی با افزایش دوره‌های ضمن خدمت
		افزایش دوره‌های مربیگری در رشته‌های مختلف ورزشی
		جذب نیروهای مستعد و توانمند
		بکارگیری نیروها متناسب با تخصص آن‌ها
توسعه تعاملات و ارتباطات با سازمان‌های ورزشی	تقویت فرایندها و اقدامات انگیزشی	تقویت نظام پاداش دهی
		ایجاد سازوکارهای تشویقی برای دبیران موفق تربیت بدنی
		ایجاد ساز و کار های ارتقاء شغلی دبیران بر اساس شایستگی
		استقرار نظام استعدادیابی در دبیران تربیت بدنی
توسعه تعاملات و ارتباطات با سازمان‌های ورزشی	توسعه تعاملات و ارتباطات با سازمان‌های ورزشی	ایجاد خزانه استعداد
		توسعه جانشین پروری در مدیریت تربیت بدنی آموزش و پرورش
		افزایش فضای ورزشی تخصصی هر یک از رشته‌های ورزشی
		استانداردسازی امکانات و فضاهای ورزشی
تحقیق و توسعه در ورزش پایه	توسعه تعاملات و ارتباطات با سازمان‌های ورزشی	اصلاح معماری و زیباسازی فضاهای ورزشی
		استانداردسازی امکانات و فضاهای رفاهی و خدماتی
		توسعه تعامل کارشناسان و دبیران تربیت بدنی با بخش‌های مختلف در آموزش و پرورش
		تعامل مسئولان تربیت بدنی با فدراسیون‌های ورزشی

توسعه مدیریت دانایی محور	حاکمیت مدیریت دانش در
قرار دادن دانش و تخصص به عنوان یکی از معیارهای ارتقاء	تربیت بدنی آموزش و پرورش

جدول ۷- کدگذاری ثانویه داده‌های کیفی (پیامدها) مؤثر در تکامل هویت حرفه‌ای دبیران تربیت بدنی

کدگذاری محوری	مقوله‌های اصلی	مقوله‌های فرعی
	شکل گیری هویت فردی	وظیفه مداری
	دبیران تربیت بدنی	خودکارآمدی
		تعهد به تدریس
	کیفیت بخشی در تدریس	ارتقای کیفیت آموزشی درس‌های عملی و تئری تربیت بدنی
پیامدها	درس تربیت بدنی	افزایش انگیزه دانش آموزان
		رضایت‌مندی مدیران، دانش آموزان و خانواده‌ها
		پاسخگویی به نیازهای جامعه
	ارتقاء جایگاه دبیران تربیت بدنی در جامعه	تقویت تعامل دبیران تربیت بدنی آموزش و پرورش و جامعه
		متناسب سازی آموزش با ساختار جامعه
		جهت گیری اهداف مشترک در درس تربیت بدنی

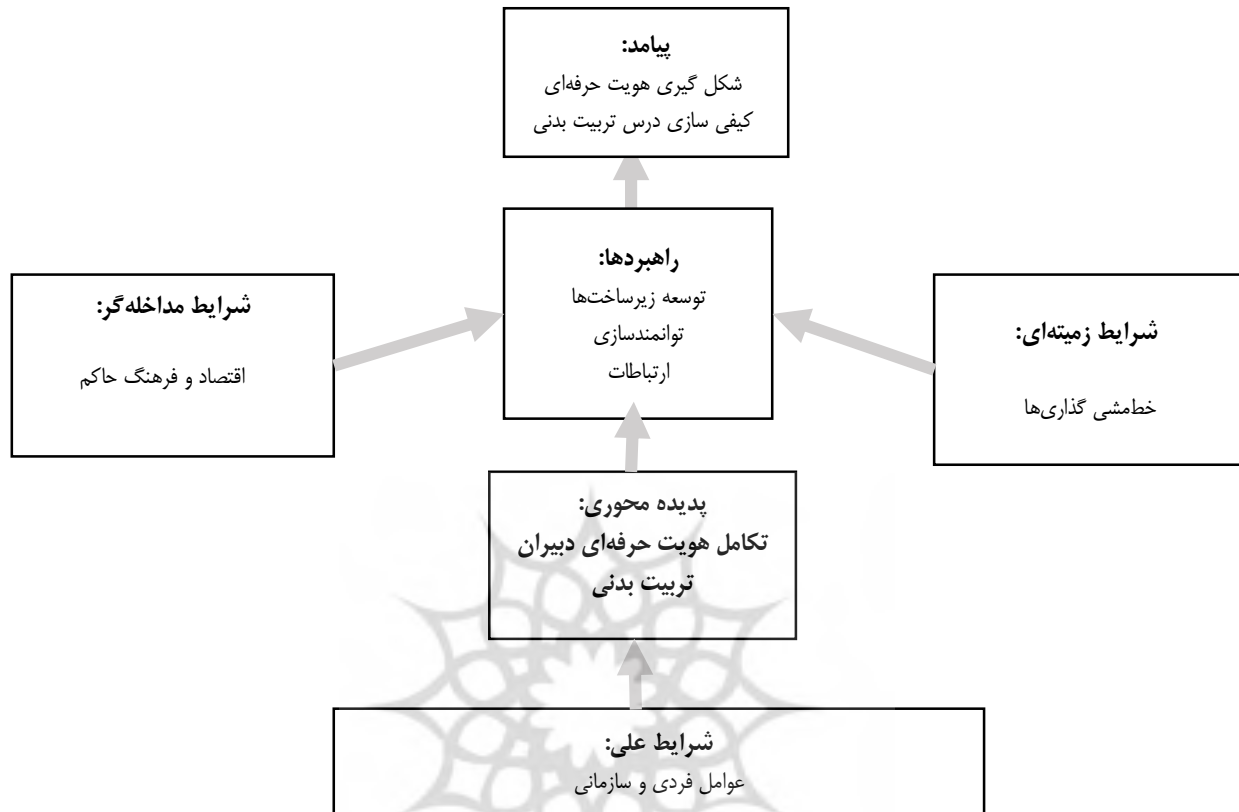
پس از تعیین مقولات به شرح جدول فوق، همین مقولات ۶ گانه به عنوان طبقات کلی نظریه برای ادامه مسیر نظریه‌پردازی داده بنیاد مورد نظر قرار گرفتند.

در این مرحله برقراری رابطه بین طبقه‌های تولید شده (در مرحله کدگذاری‌ها) است. این کار براساس مدل پارادایم انجام می‌شود و به نظریه پرداز کمک می‌کند تا فرآیند نظریه را به سهولت انجام دهد. نمودار مربوطه به شرح نمودار ۱ ذکر شده است.



شکل ۱- مدل پارادایمی تکامل هویت حرفه‌ای دبیران تربیت بدنی

پس از کدگذاری محوری، کدگذاری گزینشی انجام می‌شود. کدگذاری انتخابی، بیانی از فرایند پژوهش، نحوه یکپارچه سازی مقوله‌ها و پالایش آن‌ها است (Strauss & Corbin, 2011). به دلیل پرهیز از تکرار نتایج کدگذاری باز و محوری از ارائه جدول مربوطه صرف نظر کرده و ارائه نتایج کدگذاری انتخابی تکامل هویت حرفه‌ای دبیران تربیت بدنی در شکل ۲ اکتفا شده است. پس از مشخص شدن کدهای گزینشی، مدل شماتیک کدگذاری گزینشی و در واقع نظریه تحقیق ترسیم می‌شود. شکل شماره ۲ مدل شماتیک گزینشی را نشان می‌دهد.



شکل ۲- مدل شماتیک تکامل هویت حرفه‌ای دبیران تربیت بدنی

مدل تحقیق نشان داد که عوامل فردی و سازمانی به عنوان شرایط علی بر هویت حرفه‌ای دبیران به عنوان پدیده محوری، خطامشی گذاری‌ها و اقتصاد و فرهنگ حاکم بر راهبردها و راهبردها بر شکل‌گیری هویت حرفه‌ای دبیران اثرگذار است و در نهایت منجر به کیفیت بخشی تدریس درس تربیت بدنی در مدارس خواهد شد.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از انجام این پژوهش، طراحی الگوی تکامل هویت حرفه‌ای دبیران تربیت‌بدنی با استفاده از نظریه داده بنیاد بود. در این پژوهش پس از شناسایی مقوله‌های اصلی و فرعی مربوط، به شکل‌دهی مدل کیفی پژوهش پرداخته شد. بر اساس یافته‌های پژوهش در چارچوب نظریه داده بنیاد ۲۶ مقوله اصلی و ۷۷ مقوله فرعی در قالب شرایط زمینه‌ای، عوامل مداخله‌گر، عوامل علی، راهبردها و پیامدها حاصل شد.

بحث و نتیجه‌گیری براساس یافته‌ها در شرایط زمینه‌ای:

علیرغم اهمیت درس تربیت بدین به لحاظ اثرات جسمانی و روانی بر دانش آموزان، شواهد نشان می‌دهد که کمتر از دیگر دروس به این درس توجه شده است. با این حال چنانچه هویت حرفه‌ای دبیران تکامل یابد، موجب بهبود عملکرد آموزش و توسعه ورزش دانش آموزی و کیفیت بخشی به تربیت‌بدنی مدارس خواهد شد که علاوه بر توسعه ورزش، با علاقه‌مندی کودکان و نوجوانان به ورزش، تأثیر مطلوبی بر دیگر ویژگی‌های اجتماعی، اخلاقی و رفتاری دانش آموزان خواهد گذاشت. در این رابطه جهت تکامل هویت حرفه‌ای دبیران تربیت‌بدنی عوامل و شاخص‌هایی از قبیل درستکاری و مسئولیت‌پذیری دبیران، الگو بودن از نظر اخلاقی، باورهای فرد نسبت به تعلیم و تربیت از طریق ورزش، علاقه و باور به کار دبیری تربیت‌بدنی و معلمی، روحیه یادگیری و یاددهی مهارت‌های ورزشی، وجود تجهیزات و امکانات ورزشی مناسب، امکان فرصت‌های مطالعاتی داخلی و خارجی برای دبیران تربیت‌بدنی، تعیین افق و چشم انداز تکامل در راستای هویت حرفه‌ای دبیران تربیت‌بدنی، وجود برنامه‌های ارتقا شغلی دبیران تربیت‌بدنی، خط‌مشی‌ها و نگاه کلان دولت نسبت به تربیت‌بدنی به عنوان عوامل بستر ساز

اثرگذار هستند. چنانچه مسئولین تربیت بدنی وزارت آموزش و پرورش از بسترها و شرایط زمینه‌ای فراهم شده به عنوان یک فرصت به موقع و حساب شده استفاده نمایند به ارتقاء عویت حرفه‌ای دبیران کمک خواهد شد.

بحث و نتیجه گیری بر اساس یافته‌ها در ارتباط با عوامل علی

بر اساس یافته‌ها، دانش حرفه‌ای، جسمی و روانی، جهت گیری تخصصی، ویژگی‌های فنی و ورزشی فرد، تعهد حرفه‌ای، تعاملات اجتماعی، عملکرد حرفه‌ای و آیین نامه‌ها و مقررات حاکم مقوله‌هایی هستند که به عنوان عوامل علی بر تکامل هویت حرفه‌ای دبیران تربیت بدنی اثرگذارند. در قالب این مقوله‌ها ۲۴ مقوله فرعی حاصل شد. یافته‌های این پژوهش با یافته‌های اکسیو و لو (۲۰۲۲)، گونگ (۲۰۲۱)، هونگ (۲۰۱۰)، فروتن و همکاران (۱۳۹۸) و حجازی (۱۳۹۷) همخوان است. شاخص‌های برخورداری از علم آموزش و داشتن تخصص به همراه سلامت و توانایی جسمی و توانایی فنی و مهارتی چند رشته ورزشی اختصاصی مدارس از جمله عوامل علی هستند که در صورتی که همراه با تفکر تیمی و مشارکت در جریان توسعه سواد حرکتی و خلاقیت و نوآوری همراه باشد به تکامل هویت حرفه‌ای دبیران کمک می‌کند. همچنین از دیگر عوامل علی که بر تکامل هویت حرفه‌ای دبیران تربیت بدنی اثرگذارند، روابط دوستانه و صمیمی با همکاران، استفاده از خرد جمعی، مثبت نگری و خوش‌رویی، حذف روابط و اصلاح ضوابط استخدامی و ارتقاء بر اساس شایستگی هستند. بنابراین می‌توان گفت که یکی از عوامل علی مربوط به ویژگی شخصی دبیران است و برخی عوامل مربوط به عملکردهای سازمانی و قوانین و آیین نامه‌ها است. چنانچه این عوامل با یکدیگر ترکیب شده و تحقق یابند، تکامل هویت حرفه‌ای دبیران تربیت بدنی را هموار خواهد کرد. از اینرو شایسته است که مدیران نسبت به فراهم نمودن شرایط رشد و توسعه حرفه‌ای دبیران از قبیل توسعه دانش و ارتقاء مهارت‌های فنی و زمینه‌های توسعه هویت حرفه‌ای مرتبط با عملکرد سازمانی را فراهم نمایند.

بحث و نتیجه گیری براساس یافته‌ها در شرایط مداخله گر:

بر اساس یافته‌ها طرح و برنامه‌های وزارت آموزش و پرورش در توسعه تربیت بدنی، وضعیت معیشت دبیران تربیت بدنی و جو و فرهنگ حاکم به عنوان عوامل مداخله گر بر تکامل هویت حرفه‌ای دبیران تربیت بدنی اثرگذار هستند. این یافته‌ها با یافته‌های جویس (۲۰۱۷)، همخوانی دارد. اما این عوامل در و عواملی با مفهوم مشابه در یافته‌های دیگر پژوهشگران یافت نشد. دلیل آن می‌تواند این باشد که پژوهشگران از روش‌های دیگری به جز داده بنیاد استفاده کرده‌اند که بدیهی است شرایط مداخله گر را بررسی نکرده‌اند. به هر حال براساس یافته‌ها، باور مدیران ارشد آموزش و پرورش به تکامل هویت حرفه‌ای، اهداف و استراتژی منابع انسانی در تربیت بدنی آموزش و پرورش، سیاست‌های مرتبط با نظام پرداخت حقوق و مزایای پرداختی، دیدگاه افراد جامعه نسبت به جایگاه دبیران تربیت بدنی، فرهنگ ملی و منزلت اجتماعی شاخص‌های مداخله‌گری هستند که در تکامل هویت حرفه‌ای دبیران تربیت بدنی اثرگذارند. ممکن است بروز و ظهور بسیاری از این عوامل از حیطه اختیارات مسئولان ارشد تربیت بدنی آموزش و پرورش خارج باشد. از اینرو مدیران در برنامه‌های خود در مسیر تکامل هویت حرفه‌ای دبیران تربیت بدنی بهتر است که با مد نظر قرار دادن این عوامل و پیش بینی‌های لازم، نسبت به پیاده سازی طرح‌های خود اقدام نمایند.

بحث و نتیجه گیری براساس یافته‌ها در ارتباط با راهبردها و پیامدها

یافته‌های تحقیق از منظر راهبردها و پیامدهای حاصل از تکامل هویت حرفه‌ای دبیران تربیت بدنی، بر اساس مدل مفهومی پژوهش، شامل توسعه بهره‌وری فنی و تخصصی دبیران ورزش، تقویت فرایندها و اقدامات انگیزشی، استقرار نظام مدیریت استعداد دبیران تربیت بدنی، بهینه‌سازی ساختار فیزیکی، توسعه تعاملات و ارتباطات با سازمان‌های ورزشی، تحقیق و توسعه در ورزش پایه و حاکمیت مدیریت دانش در تربیت بدنی آموزش و پرورش بود که ۲۱ مقوله فرعی (شاخص) در قالب این راهبردها، تکامل هویت حرفه‌ای دبیران تربیت بدنی را تسهیل خواهد کرد و انتظار می‌رود پیامدهایی از قبیل شکل‌گیری هویت فردی دبیران تربیت بدنی، کیفیت بخشی در تدریس درس تربیت بدنی و ارتقاء جایگاه دبیران تربیت بدنی در جامعه را در پی داشته باشد. یافته‌های پژوهش حاضر با یافته‌های گونگ (۲۰۲۱)، فروتن و همکاران (۱۳۹۸) و حجازی (۱۳۹۷) همخوان است. افزایش دوره‌های ضمن خدمت و مربیگری در رشته‌های مختلف ورزشی، جذب نیرو، متناسب با تخصص‌های مورد نیاز، تحکیم ارزیابی عملکرد و استقرار ساز و کارهای تشویقی و ارتقاء شغلی می‌تواند به همراه مدیریت استعدادهای دبیران به توسعه حرفه‌ای دبیران تربیت بدنی کمک نموده و هویت حرفه‌ای آن‌ها را بهبود ببخشد. علاوه بر این‌ها، افزایش و استانداردسازی فضاهای ورزشی و تعامل و ارتباط تنگاتنگ با سازمان‌های ورزشی کشور و مراکز علمی و پژوهشی می‌تواند به تمرکز بر مدیریت دانایی محور و به روز کردن دانش‌ها و تخصص‌ها کمک نموده و اثرات سازنده‌ای در تکامل هویت حرفه‌ای دبیران تربیت بدنی داشته باشد. در صورت تحقق راهبردهای طراحی شده این پژوهش، دستیابی به تحکیم وظیفه‌مداری و خود کارآمدی دبیران، کیفیت بخشی به تدریس درس تربیت بدنی و پاسخگویی به نیازهای جامعه دور از دسترس نخواهد بود.

پیشنهادهای کاربردی پژوهش

با توجه به یافته‌ها، توسعه بهره‌وری فنی و تخصصی دبیران ورزش از جمله راهبردهای تکامل هویت حرفه‌ای دبیران تربیت بدنی است. بنابراین پیشنهاد می‌شود که نسبت به برگزاری دوره‌های تخصصی مربیگری در رشته‌های مختلف ورزشی، برگزاری همایش‌های علمی و مشارکت دبیران و مدیران تربیت بدنی و نیز مدرسان در همایش‌ها و کنگره‌های بین‌المللی در زمینه درس تربیت بدنی اقدام لازم انجام شود و از نیروهای متخصص با تحکیم شایسته سالاری استفاده شود. تحقیق و توسعه در ورزش پایه و حاکمیت مدیریت دانش در تربیت بدنی آموزش و پرورش از جمله راهبردهای حاصل شده در این پژوهش است. از اینرو پیشنهاد می‌شود با افزایش تعامل با مراکز آموزش عالی و نیز با توجه به اینکه برخی از دبیران به عنوان استاد حق التدریس در دانشگاه‌ها فعالیت می‌کنند، ترتیبی اتخاذ گردد تا عنوان پایان‌نامه‌های دانشجویان به سمت تربیت بدنی مدارس و ورزش پایه سوق داده شود و همچنین تدابیری اندیشیده شود تا ضمن ارتقاء مستمر دانش در دبیران تربیت بدنی و مجهز شدن آن‌ها به جدیدترین یافته‌های علمی تربیت بدنی دانش آموزی، نسبت به حاکمیت مدیریت دانش در تربیت بدنی آموزش و پرورش اقدام لازم صورت گیرد.

نتیجه‌گیری

در پایان با توجه به یافته‌های تحقیق حاضر می‌توان نتیجه‌گیری کرد که در صورت بهره‌برداری مناسب از شرایط زمینه‌ای و دستیابی به عوامل علی و راهبردها، شکل‌گیری هویت حرفه‌ای دبیران تربیت بدنی و در نهایت، کیفیت بخشی تدریس درس تربیت بدنی توسعه خواهد یافت.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

در مطالعه حاضر فرم‌های رضایت نامه آگاهانه توسط تمامی آزمودنی‌ها تکمیل شد.

حامی مالی

هزینه‌های مطالعه حاضر توسط نویسندگان مقاله تامین شد.

تعارض منافع

بنابر اظهار نویسندگان مقاله حاضر فاقد هرگونه تعارض منافع بوده است.

References

- Adib, Y; Fathi Azar, E; Arefnejad, S. (2017) Teacher-Student Professional Identity, Quarterly Journal of Teacher Education Research, 1 (1), 158-187. (Persian)
- Aghazade, M, Sene, A. (2013). Physical education in national curriculum. Teaching physical education, 13 (24), 14-19. (Persian)
- Ahmadi, H. (2020) An Analysis on the Development of Professional Identity among Student-Teachers of Farhangian University, Educational Research, 4, 96-122. (Persian)
- Azmoun, J. (2018) Physical education in schools, first edition, Tehran: Sports publication (Persian)
- Caza, B. B., & Creary, S. (2016). The construction of professional identity. Perspectives on contemporary professional work: Challenges and experiences. Edvard elgar.
- Durmaz, M. (2015). Being Another or the Other: The Professional Identity Development of Alternately Certified English Language Teachers. Masters thesis, Middle East Technical University, Northern Cyprus Campus.
- Foroutan, M; Reshadat Joe, H.; Samani, S. (2019) Development of professional identity model of faculty members (Case study: faculty members of Islamic Azad universities of Fars province), Quarterly Journal of New Approach in Educational Management, 10 (1), 217-242. (Persian)
- Ghahreman Shahraki, M; Ghadiri, F; Bahram, A. (2020) The effect of teacher-centered approach and masterful atmosphere on the level of physical activity of female students under 8 years old, Journal of Research in Educational Sports, 7 (17), 101-120. (Persian)
- Ghanbari, H.; Shetab Bushehri, n; Mehr Alizadeh, Y. (2019) Designing a model of factors affecting the tendency of primary school students to exercise; A mixed research, Journal of Education and Learning Studies, 11 (1), 239-257. (Persian)

- Gholampour, M., Ayati, M. (2020) Factors Affecting the Development of Teacher's Professional Identity: Narrative Studies of the Events of a Teacher's Life, *Journal of Educational Sciences*, Shahid Chamran University of Ahvaz, 27 (2), 1-20. (Persian)
- Gong, Y. (2021) The complexity of professional identity: Chinese university teachers teaching in physical education teacher education (PETE) programmes, *European Journal of Teacher Education*, Department of Physical Education and Sport Sciences, University of Limerick, Limerick,
- Hejazi, A. (2018) Determining the dimensions and components of the professional identity of teachers in the Islamic Republic of Iran, *New strategies for teacher training*, 4 (6), 62-85. (Persian)
- Harris, D. N., & Sass, T. R. (2011). Teacher Training, Teacher Quality and Student Achievement. *Journal of Public Economics*, 95(1), 798–812.
- Houle, J. L., & Kluck, A. S. (2015). An examination of the relationship between athletic identity and career maturity in student-athletes. *Journal of Clinical Sport Psychology*, 9(1), 24-40.
- Hong, Ji Y. (2010). Pre-service and beginning teachers' professional identity and its relation to dropping out of the profession. *Teaching and Teacher Education* 26: 1530-1543.
- Ilvari, M & Idrisi, A. (2021) Body management and acquisition of modern identity in female citizens through grounded theory approach, *Urban Sociology Studies*, 10(37), 1-30.
- Jue, J., & Ha, J. H. (2018). The professional identity, career commitment and subjective well-being of art therapy students. *The Arts in Psychotherapy*, 57, 27-33.
- Joynes, C. T. & Viktoria, A. (2017). Defining and understanding the relationship between professional identity and interprofessional responsibility: implications for educating health and social care students. *Advance in Health Science Education*. Doi: 10.1007/s10459-017-9778-x.
- Khashir, H. (2009). Providing a method for calculating the reliability of the coding stage in research interviews; *Scientific-Research Quarterly Journal of Methodology of Human Sciences*; number 58; 161-174;
- Lincoln, Y. S., & Guba, E. G. (1999). *Naturalistic inquiry*, Thousand Oaks, CA: Sage. P: 124
- Litchfield, C., Kavanagh, E., Osborne, J., & Jones, I. (2018). Social media and the politics of gender, race and identity: the case of Serena Williams. *European Journal for Sport and Society*, 15(2), 154-170
- Mahmoudi Borang, M.; Nabai, H. (2019) Factors affecting the professional identity of teachers; *Systematic Review, Teacher Professional Development*, 4 (1), 77-94. (Persian)
- Nazari, SH.; Diocene, B.; Kosaripour, M. (2020) Explaining the performance evaluation indicators of physical education teachers in Tehran, *Journal of Education*, 36(1), 107-124.
- Razavi, M. H., Rouhani, Z. ; Ghanbari, A. (2014) An Analysis of Factors Affecting the Promotion of Physical Education in Schools, *Journal of Sports Management and Motor Behavior*, 10(19), 69-80. (Persian)
- Rodrigues, F., & Mogarro, M. J. (2019). Secondary student teachers' professional identity: Theoretical underpinnings and research contributions. *Educational Research Review*, 100286.
- Rus, C. L., Toma, A. R., Rebeaga, O. L., & Apostol, L. (2013). Teachers Professional Identity: A Content Analysis. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 78(1), 315 – 319.
- Schwartz, S. J., Luyckx, K., & Vignoles, V. L. (Eds.). (2011). *Handbook of identity theory and research*. Springer Science & Business Media.
- Sha'bani Fakhbi, M. (2017) The place of physical education in primary schools, *National Conference on Pathology of the country's educational system*, Tabriz. (Persian)
- Strauss, Anselm L., & Corbin, Juliet (2011), *Basics of Qualitative Research Grounded Theory Procedures and Techniques*, Sage.
- Valizadeh, L; Ghorbani, f. (2015) Nurses' professional identity and factors related to its formation, *Nursing Research*, 10 (4) 88-97. (Persian)
- Xu, J., Luo, J. (2022) "A Comprehensive Analysis of Teacher's Professional Identity in Physical Education Undergraduates Based on Artificial Intelligence", *Mobile Information Systems*, vol. 2022, Article ID 4914792, 11 pages, 2022.

Zhang, Y., Hawk, S. T., Zhang, X., & Zhao, H. (2016). Chinese Preservice Teachers' Professional Identity Links with Education Program Performance: The Roles of Task Value Belief and Learning Motivations. *Frontiers in Psychology*, 7(1), 573-589.

